

Öğretmenlerin Disipline Bakış Açıkları

Teachers' Perspectives on Discipline

ÖZET

Öğretmenlerin disipline bakış açılarını incelemek amacıyla yapılan çalışmada, araştırma nitel paradigmaya uygun olarak yürütülmüştür. Araştırma evreni İstanbul ili Beylikdüzü ilçesinde bulunan devlet okullarında görev yapan öğretmenlerden, örnekleme ise aynı okulda görevli 1,2,3 ve 4. Sınıf öğretmenlerinden oluşturulmuş 72 kişidir.. Veriler araştırmacı tarafından geliştirilen yarı yapılandırılmış görüşme soruları yardımı ile toplanmıştır.

Araştırmada elde edilen bulgulara göre, öğrencilerin genel olarak toplumsal kurallara uygun olmayan davranışsal kaynaklı sebeplerden dolayı disiplin olaylarını gerçekleştirdikleri, velilerin eğitime ve çocuklarına karşı ilgisiz davranışları ile birlikte ekonomik ve sosyal durumlarının öğrenci üzerinde olumsuz etki yarattığı ve çocukların hoş olmayan davranışlarda bulunmasına sebebiyet verdiği, disiplin olaylarına konu olan öğrencilerin öncelikle öğretmenleri tarafından anlayış gösterilerek söz konusu davranışlarının sebeplerinin araştırıldığı ve sözü olarak uyarıldıklarını görülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Disiplin, Sınıf Yönetimi, Okul, Öğretmen

ABSTRACT

In the study conducted to examine the teachers' perspectives on the discipline, the research was carried out in accordance with the qualitative paradigm. The population of the research is 72 people who work in public schools in Beylikdüzü, Istanbul, and the sample is 72 people who work in the same school. The data were collected with the help of semi-structured interview questions developed by the researcher.

According to the findings obtained in the research, students generally carry out disciplinary actions due to behavioral reasons that do not comply with social rules, parents' indifferent behaviors towards education and their children, as well as their economic and social situations have a negative effect on the student and cause children to behave unpleasantly. It is seen that the students, who are the subject, are firstly understood by their teachers, and the reasons for their behavior are investigated and warned as a word

Keywords: Discipline, Classroom Management, School

GİRİŞ

Problem Durumu

Açık ve kapalı işlevleri olmak üzere eğitimin iki tür işlevi bulunmaktadır. Eğitimin açık işlevleri, eğitim konusunda, yasal mevzuatlar ile ifade edilebilen amaçlardan elde edilen çıkarımlardır. Toplumsal kültürün yeni kuşaklara aktarılabilmesi, bireylerin toplum içinde etkinliğinin artması, bireyin kendisini gerçekleştirebilmesi vs gibi işlevler eğitimin açık işlevleridir. Eğitimin kapalı işlevleri ise; resmi amaçlarının dışında yer alan, uygulamada eğitim kurumlarının bireyler arasındaki arkadaşlık ve sosyal çevresinin genişletilmesi, statü kazanmalarının sağlanması, bireylerin toplumsal tehlikelere karşı korunması ve bu tür tehlikelerden haberdar olmaları, suç işleme oranlarının azaltılmasını sağlamak gibi işlevlerdir (Özden ve diğerleri, 2005:113). Eğitim sisteminde bir takım disiplin kuralları belirlenmiştir. Bunun nedeni ise eğitim sisteminin amaçlarının gelecek kuşakları aktararak eğitimin amaçlarının anlaşılır hale getirilmesidir. Eğitim sistemi içerisindeki disiplin kuralları sınıf, okul, öğretmen ve aileleri içine almaktadır.

İyi planlanmış ve titizlik ile uygulanan bir eğitim, bireyin gelişiminde olumlu bir etkide bulunup hayata hazırlarken, iyi planlanmayan, eksik, yetersiz hazırlanan eğitim, birçok problemin varlığını da beraberinde getirmektedir. Ayrıca okulda karşılaşılan başarısızlıkların varlığı, okulda var olan geleneksel disiplin anlayışı, çocuk-aile-okul üçgenindeki iletişimin yetersiz oluşu, okulun fiziksel ve sosyal çevresindeki olumsuzluklar ve güvenli bir ortamın olmayışı vb gibi nedenler de çocuğun okuldan uzaklaşmasına neden olacak önemli sorunları da

Mükerrem Semercioğlu ¹

Uğur Kaya ²

Hasan Yılmaz ³

Berna Günay ⁴

Zehra Özçelikkale ⁵

Ünal Haznedar ⁶

How to Cite This Article

Semercioğlu, M., Kaya, U.,
Yılmaz, H., Günay, B.,
Özçelikkale, Z. & Haznedar, Ü.
(2023). "Öğretmenlerin Disipline
Bakış Açıkları" International Social
Sciences Studies Journal, (e-
ISSN:2587-1587) Vol:9,
Issue:110; pp:6358-6372. DOI:
<http://dx.doi.org/10.29228/sss.688>
48

Arrival: 13 January 2023

Published: 30 April 2023

Social Sciences Studies Journal is
licensed under a Creative
Commons Attribution-
NonCommercial 4.0 International
License.

¹ Müdür yardımcısı, MEB, İzmir, Türkiye, ORCID NO: 0000-0003-0002-1939

² Okul Müdürü, MEB, İstanbul, Türkiye, ORCID NO: 0000-0003-2075-016X

³ Uzman Öğretmen, MEB, İstanbul, Türkiye, ORCID NO: 0000-0002-1517-1035

⁴ Okul Müdürü, MEB, İstanbul, Türkiye, ORCID NO: 0000-0001-7233-2504

⁵ Okul Müdürü, MEB, Ankara, Türkiye, ORCID NO:0000-0001-8636-729X

⁶ Okul Müdürü, MEB, Ordu, Türkiye, ORCID NO: 0009-0000-0619-3956

beraberinde getirmektedir (Solak ve diğçerleri, 2007: 20). Bu sorunlar ise, öğrencinin hırsızlık olaylarına karışması, dilencilik, kapkaççılık, çeteleşme, gruplaşma ve organize suç örgütlerine karışma gibi durumlardır. Bu olaylar okuldan ayrılan öğrencilerde sıklıkla görülen tehlikelerden birkaçıdır. Eğitimde disiplin anlayışı ve bu disiplin anlayışının artıları ve eksileri hesaplanırken her yaş döneminin ihtiyaçlarının kendi içinde değerlendirilmesi gerekmektedir. Şöyle ki ilköğretim ve ortaöğretim öğrencileri için aynı disiplin anlayışı sergilenmemeli, farklılıklar olmalıdır. Üniversite eğitimi, ortaöğretim ve ilköğretim süreçlerinin de, eğitim disiplini bağlamında kendi aralarında basit bir kıyas yapılırsa, asıl zor ve katı disiplin sürecinin ortaöğretimde yaşandığı görülmektedir. Bunun nedeni ise, ortaöğretim öğrencilerinin ergenlik sürecini aşmaları gereken fırtınalı bir dönemde olmalarıdır. Bu durum bize gösteriyor ki, eğitimsel disiplinin amacına uygun olabilmesi için öğrencinin gelişim özellikleri değerlendirilerek, uygun biçimler oluşturulmalıdır (Emirođlu, 2009: 3). Eğitim planlaması yapılırken de bütün bu özellikler göz önünde bulundurulmalıdır.

Okulda nahoş davranışlar sergileyen öğrencilere karşı öğretmenlerin olay anında ceza verme yöntemini seçtikleri görülmektedir. Okul içinde disiplin olayları ile sıkça karşılaşan öğretmenler, okul içinde olumsuz tutum ve davranışlar sergileyen öğrencilere karşı kulak çekme, hakaretvari söylemlerde bulunma vb gibi ceza verme yöntemlerini kullanmaktadırlar (Ağır, 1991: 49). Ancak öğrencilerin sergilemiş oldukları bu olumsuz davranışların temeline inilmeyip, görünen kısmı için cezai yaptırım uygulamaktadırlar. Bunun nedeni ise öğretmenlerin disipline olayları yönetmedeki akademik yetersizlikleri ve disipline çözüm yollarının zor gelmesi, meşakketli ve uzun bir süreci gerektirmesinden kaynaklanmaktadır. Bu zorlu süreç yerine anlık çözüm yollarına başvurmaktadırlar. Bahse konu nedenlerden dolayı, öğrencilerde görülen istenmeyen davranışların söndürülmesi ve bu davranışların bir daha sergilenmemesi için kullanılan stratejilerin, öğretmenlerin, öğrencilerin, ailelerin bakış açıları ile bir bütünsel çerçevede inceleyen ve temeline belirli bir disiplin modelini alan eğitim sürecinin, öğretmenlerde baş etme stratejileri ile nasıl bir etkileşim içinde olduğunu gösteren bir araştırmanın yapılmasına ihtiyaç duyulmuştur.

Martin ve Baldwin (1993) sınıf yönetimini 3 boyutlu bir yapı olarak tanımlamaktadır. Bunlar; birey, öğretim ve disiplin boyutudur. Birey boyutunda, öğretmenlerin öğrenci davranışlarındaki beklentileri, tutum ve davranışları ile öğrencilerdeki bu beklentilerin karşılanması konusundaki davranışın gerçekleşme düzeyleri yer almaktadır. Öğretim boyutu ise, eğitim etkinliklerinin planlanması sürecini, zaman yönetimi ve çevresinin düzenlenmesi sürecini kapsamaktadır. Disiplin ise, öğrencilerin sınıfta uyulması gereken kuralları benimsemeleri ve uymaları için öğretmenler tarafından kullanılan yöntemler şeklinde tanımlanmıştır (Martin ve Baldwin, 1993; Akt. Güven ve Cevher, 2005: 3). Sınıf yönetiminin en etkili ögesi öğretmenlerdir. Dolayısıyla etkili bir sınıf yöneticisi konumundaki öğretmenden beklenti, eğitim için sınıfın uygun hale getirilmesi, sınıfta uyulması gereken kuralların öğrencilere benimsetilerek uygulamaya geçilmesi, eğitim öğretimin düzenli bir şekilde sürdürülebilmesi ve öğrencilerde uygun davranışların sergilenmesini sağlamaktır (Başar, 2006: 62).

Araştırmanın problem cümlesi; Öğretmenlerinin disipline bakış açıları nasıldır?

Araştırmanın Amacı

Araştırmanın amacı öğretmenlerin disipline bakış açılarını incelemektir. Bu amaçla aşağıdaki alt amaçlara evaplar aranacaktır:

1. Öğrencilerin disiplinsiz davranma nedenleri, size göre nelerdir?
2. Disiplin olaylarının meydana gelmesinde öğretmenlerin ne gibi tutumları etkili olmaktadır? Açıklayınız
3. Okullardaki disiplin cezalarının, disiplin olaylarının engellemesine olumlu bir katkısı olduğu ile ilgili düşünceleriniz nelerdir?
4. Disiplin olaylarına karşı verdiğiniz çözümlerden müdahalelerden en çok kullandıklarınız nelerdir? Açıklayınız.
5. Okullarda disiplin olaylarının meydana gelmesinde öğrencilerin hangi tutumları etkili olmaktadır? Görüşlerinizi açıklayınız.

Araştırmanın Önemi

Öğretmen sınıf içinde öğrenci için vazgeçilmez bir rol modelidir. Bu nedenle öğretmenin sınıf içindeki öğrenciye karşı sergileyeceği tutum ve davranışlar çok önemlidir. Çünkü eğitim öğretimdeki başarıda, öğretmenin tutumu ile öğretmenin öğrenci ile kuracağı sağlıklı ve kabul edilebilir bir ilişkinin varlığı ile doğru orantılıdır. Öğretmen ile öğrenci arasındaki ilişkinin kuralları taraflarca karşılıklı bir şekilde kabul edildiği sürece sınıf içindeki etkinlikler, amacına daha kolay bir şekilde ulaşacaktır. Bu bağlamda değerlendirildiğinde öğretmen ile öğrenci iletişimde en önemli unsurlardan birisi olan disiplin anlayışının varlığı, bu çalışmanın amacı bakımından çok önemlidir.

Sınırlılıklar

Bu araştırma Beylikdüzü ilçesi devlet okullarında çalışan sınıf öğretmenleri ile sınırlandırılmıştır.

Sayıtlar

Görüşmeye katılan öğretmenlerin sorulara cevapları içtenlikle verdikleri kabul edilmektedir.

Tanımlar

Disiplin: Birey yada grupların eğitimin amaçlarına ulaşmaları için davranışlarını kontrol altına almalarıdır (Alıcıgüzel,1979:313).

Disiplin Sorunu: İstenmeyen davranış, Öğrencinin öğretme ve öğrenmeyi aksatan herhangi bir etkinliği. (Giancola&Banicky1998)

Sınıf Yönetimi: Hedeflenen amaçların gerçekleştirilmesi doğrultusunda, planlamanın, örgütlemenin, koordinasyonun ve değerlendirmenin yapılabilmesine yönelik ilkeler, kavramlar, teoriler, modeller ve tekniklerin sistemli ve duyarlı bir biçimde maharetle uygulanabilmesi konulu faaliyetlerin tümüdür.

Öğretmen: Bu çalışmada öğretmen devlet okullarında çalışan branş öğretmenleridir.

KAVRAMSAL ÇERÇEVE

Disiplin Kavramı

Yaşantımızda genellikle disiplin kavramı söz konusu olduğunda anne ve babaların ilk akıllarına gelen ceza olmakta bunun yanında ilgi kavramı söz konusu olduğunda da ilk akıllarına gelen şey çocuklarını şımartmak olmaktadır.

Bu kavramlardan disiplin; çocuklara doğru davranışları ve yapmaları istenilen davranışları öğrenmelerini sağlayarak onlara sorumluluk kazandırmak ve topluma her açıdan uygun sağlıklı bireyler yetiştirmek anlamına gelmektedir. İlgi ise çocuğun ihtiyaç duyduğu sevgiyi çocuğa gösterebileceğimiz ve hissettirebileceğimiz bütün pozitif davranışları içermektedir(Cüceoğlu, 2001).

Çocuklarda arzu edilen davranışları öğretmenin, eğitmenin ve geliştirmenin ve de arzu edilmeyen, tasvip edilmeyen davranışları ortadan kaldırmanın en etkili yolu, yapılması istenen davranışın belli şekillerde ödüllendirilmesidir. Ödüllendirme maddi veya manevi olabilir. Çocuğun etkin eğitiminde sözle ya da davranışlarla yapılan ödüllerin maddi ödüllere göre daha fazla kullanılması gerekmektedir.

İstenilen davranışlar çocuk tarafından yerine getirildiğinde bundan duyulan mutluluğun sözlerle veya davranışlarla ifadesi çocuğun o davranışı yeniden yapma algısını kuvvetlendirecektir. Bu ifade ve davranışlar genellikle; Aferin, çok güzel, seninle gurur duyuyorum, beni çok mutlu ettin gibi güzel ve hoş kelimelerin yanı sıra çocuğun başının okşanması, sarılma, gülümseme, kucaklama vb. gibidir (Bekiroğlu,2005).

Çocukların asıl disipline etme dönemleri 0-3 yaş sonrası dönemlerdir. Çocuk 3 yaşından sonra çevreye artan ilgisi ile bağımsızlığını kazanmaya başlamaktadır. Bu yaştan itibaren çocuğun sosyal gelişimi hızla ve üstüne koyarak ilerler. Çocuk yemek yeme, su içme, giyinme, tuvalet vb. gibi ihtiyaçlarını kendisi yapmak isteyecek ve bu tür ısrarlarda bulunabilecektir. İşte bu noktada çocuğun birey olabilmesine destek verilmesi ve bunun gibi yaşamsal ihtiyaçlarını kendisinin karşılmasına izin verilmesi gerekmektedir. Bu şekilde çocukların kendilerine olan özgüvenleri artırılacağı gibi sorumluluk duygusu kazanmaları sağlanmış olmaktadır(Öztürk, 2013).

Bu sebeple çocuğun toplumda bir birey olabilmesinin ilk basamakları olarak aile içerisindeki oluşturulan kurallar bu kazanımlar göz önünde bulundurularak belirlenmesi gerekmektedir. İş te bu kuralların var olabilmesi ve uygulanabilirliği aşamasında disiplin önemli yer tutmaktadır. Çünkü disiplin “kural” demektir.

Disiplin, kişinin düzene uyum sağlaması, düzenli yaşaması anlamına gelmektedir. Kelime anlamıyla disiplin “katılık” ve “baskı” gibi kavramları çağrıştırıyor olsa da eğitimde disiplin her zaman bir cezalandırmanın yanında ödüllendirmeyi de içermekte ve çocuğun topluma uyumunu ve topluma kazandırılmasını sağlayan davranışı yönlendirmeyi hedeflemektedir(Öztürk,2013).

Disiplin, çocuk davranışını etkili bir biçimde ele alarak eğitilmesinin vazgeçilmez bir parçasıdır. Eğitimde disiplin çocuğa sadece yaramazlık yaptığı zaman uygulanan bir takım kurallar dizisi olmayıp çocuğun her anında uygulanabilecek kurallar bütünüdür.

Çocuğa uygulanan her türlü şiddet gücün değil, güçsüzlüğün ifadesidir. Çaresizlikten başvuru en küçük anlamda bir tokat, anne babayı rahatlatmak yerine çaresizliğini daha da artıracaktır. O an için ağlayan çocuk, doğru ile yanlışın ne olduğunu bilemediği veya henüz anlamadığı için aynı şeyi tekrarlayacak, öfkelenecek ve bunu anne

baba ile bir iletişim şekli olarak öğrenecek ve de kullanacak ama yine de anne babanın istediği davranış değişikliği olmayacaktır. Anne ve babalar yetersizliklerinden öfkelenip, sonra pişman olabilmekte ve sonrasında çocuğu fazladan bir şeyler vererek kendini affettirmeye çalışmaktadırlar. Ancak dayak bir eğitim ve ceza sistemi değildir, olmamalıdır (Celep, 2000).

Türk Eğitim Geleneğinde Disiplin Anlayışı

Katı disiplin anlayışı, Türk eğitim sisteminde geçmişten günümüze kadar, eğitim sürecinin önemli bir gereği olarak görülmüştür. Türk eğitim sistemindeki katı disiplin anlayışının eğitim sistemi içerisinde yerleşik bir uygulama şekline dönüşmesinde ve kalıcılığındaki temel neden, büyük oranda toplumsal anlayıştan kaynaklanmaktadır. Toplumsal anlayışın baskın yansıması ise ailede görülmektedir, aile içinde çocuğa bakışta ortaya çıkmaktadır(<http://yayim.meb.gov.tr/dergiler/162/simsek.htm>).

Eğitimde Disiplin

Docking (1996), pek çok alanda olduğu gibi, eğitimde de özel bir dil (jargon) kullanıldığını belirterek geleneksel olarak öğrencileri kontrol etme ya da disipline sokmadan söz edilmekte iken son zamanlarda "davranış yönetimi" teriminin daha geçerli olduğunu vurgulamaktadır. Docking'e göre, yeni eğitim terminolojisi bazen eski uygulamalara yeni adlar getirirken; sık sık da, yeni bir yaklaşımı, temel kavramın yeniden tanımlanmasını ve temel varsayımlarda değişmeyi temsil etmektedir (Eleser, 2007:13).

Okulda Disiplin

Disiplin, okul örgütüne taşındığında doğal olarak okul disiplini adını alacaktır. Basaran'a göre (2000, s.198) okulda disiplin, öğrencilerin okulda varolan ilke ve kurallara uygun davranışlar göstermesi amacıyla oluşturulan yaptırım düzenidir. Ödül ve ceza davranışları ise disiplin düzeninin yaptırım araçlarıdır. Disiplin öğrenme sürecinin bir parçasıdır ve öğrencinin eğitim hayatına başladığı okul öncesi eğitim sürecinden itibaren başlayan, gerektiğinde toplu tarafından, gerektiğinde ise okul tarafından belirlenen kurallar çerçevesinde öğrencinin davranış sergilemeyi öğrenmesidir. Okul ortamında disiplinin sağlanması, öğrencilerde istenmedik davranışların söndürülmesi ve azaltılması, istenilen davranışların oluşmasını olumsuz etkileyen etkenlerin neler olduğunun bilinmesi ve öğrenciler ile birlikte öğrencilerin yakın çevresi ile iletişim halinde işbirliği yapılması ile mümkündür (Eleser, 2007:13).

Sınıfta Disiplin

Sınıfta disiplin ile sınıf yönetimi kavramları birbirine yakın kavramlar olmasına karşın, her iki kavram da birbirinin yerine kullanılabilen kavramlar değildirler. Sınıf yönetimi kavramı daha geniş bir alanı ifade etmekte iken, sınıf disiplini kavramı ise sınıf yönetimin kavramının bir parçası şeklinde algılanabilir. Sınıf disiplini ile, sınıf içinde oluşturulan kurallar ile öğrenmenin kolaylaştırılması ve istenmeyen davranışların söndürülmesi veya minimum seviyeye indirilmesi şeklinde tanımlanmaktadır (Jones ve Jones, 1990 Aktaran B. Yiğit, 2004:156).

Sınıf yönetiminin en önemli unsurlarından birisi sınıf disiplindir. Çünkü sınıf içerisinde öğretmen, bir düzen oluşturamaz ise, sınıf içinde yönetimi gerçekleştirmesi ve ders etkinliklerini işlevsel hale getiremeyecektir. Bu nedenle öğretmenin önceliği sınıf içinde kendi bireysel özelliğine uygun bir disiplin anlayışını geliştirebilmesi, öğretmenin sınıf yönetiminde başarıyı sağlayabilmesi konusunda önemli bir unsurdur (Esen, 2006:19).

ÇOCUĞUN AİLE KURUMU İÇİNDEKİ DİSİPLİNİ

Çocuk Disiplininde Ailenin Önemi

Anne ve babalar, çocuklarının toplum içerisinde yerlerini bulabilmeleri ve toplama kazandırılması anlamında çocuklarının kendilerini model aldığını unutmamalıdır. Başka bir deyişle konulan kurallar sadece çocuk için geçerli değildir, ailedeki diğer fertlerin de bu kurallara uyumu çocuğun bu kuralları benimsemesini daha da kolaylaştıracaktır.

Bu nedenle anne-babaların çocuklarına örnek olmaları gerekmektedir. Çocuktan yapılması istenmeyen bir davranış aile fertleri tarafından da yapılmamalıdır. Yoksa sadece çocuğa yönelik belirlenen davranış çocuk için haksızlık olacaktır. Kurallar belirlenirken çocuğa yapması ve yapmaması gereken şeyler net olarak açıklanmalı ve bu kuralları hatırlayacak şekilde belli yerlere dizaynı sağlanmalıdır. Ayrıca anne ve babaların çocuklarının ihtiyaçlarını iyi bilmeleri ve bu bilgilere göre bu kuralları oluşturmaları gerekmektedir(Öztürk, 2013).

Kuralları koyarken anne ve babalar keyfi olarak değiştirmemeli ve değiştirilmesi zorunlu ise bunun sebepleri muhakkak çocuğa açıklanmalıdır. Kuralları çocuklara uygulama konusunda ise anne ve babalar işbirliği içinde, tutarlı ve kararlı olmalıdırlar. Anne ve babalar ortak bir disiplin anlayışını benimsemesi gerekmektedir.

Ailedeki Disiplin Evreleri

Ev içinde yatış ve kalkış saatlerinin bir düzene oturtulması, televizyon seyretme, yemek yeme saatlerinin düzeni, gece eve giriş ve çıkış saatlerinin düzeni gibi ailenin ortak belirlediği düzenleyici sistemi ya da her bireyden beklenen genel davranışları içeren bir düzen, disiplinin bir bütünüdür (Ercan, 2012).

.Bazı ailelerin düzeni başka bir deyişle disiplin kuralları daha katı, bazılarının ise daha esnek olup önemli olan bu düzenin aile tarafından nasıl yerine getirildiği ve sağlandığıdır. Disiplin düzeninin yerleşmesini sağlamak için çocuk davranışlarının her aşamasında bir takım yapılması gereken davranışlar mevcuttur (Başar, 2014).

Davranıştan Önce

Önleyici açıklama yapmak, kuralları öğretmek: Anne babalar çocuğa ne yapıp ne yapmaması, neden yapmaması gerektiği hakkında açıklama yaparak çocuğu ikna etmelidir. Mesela, sokakta gezerken veya markette alışveriş yaparken, çocuğun ağlayarak istediğini elde etmek istemesinden rahatsızlık duyduğunuzu ve nasıl davranması gerektiğini belirtme

Koşulları ve çevreyi değiştirmek: Girilecek ortamla ilgili çevresel ve fiziksel özellikler önceden dikkate alınarak çocuk bazı davranışlar konusunda yönlendirilmelidir. Mesela, evden çıktığı zaman kısa bir süre içinde tuvalet ihtiyacının olduğunu söylememesi için, evden çıkmadan önce çocuğun tuvalete gitmesini sağlamak, *Örnek olmak:* Anne ve babalar olarak çocuklarımıza yaşantımızın her anında örnek olmalıyız. Mesela, ebeveynlerden birisi yemek seçiyorsa, çocuk da bunu örnek alabilir. *Aşamaları öğretmek:* Kural ile belirlenen davranışı çocuğun tam anlamı ile yapabilmesinde o kuralın aşamaları öğretilmelidir. Mesela, odasını toplama beklentisi var ise odasını nasıl toplaması gerektiği aşamalar halinde öğretmelidir. Arabalar buraya, Legoların kutusu vb. gibi (Akçadağ, 2017).

Sorun Sırasında

Gerçek sebebi anlamaya çalışmak: Çocuğun sergilediği davranışın sebepleri öğrenilmelidir. Mesela, korkuyorum bahanesi ile anne-babası ile birlikte yatmak isteyen çocuğun, sevgi bağlamında doyuma ulaşmamış bir gereksiniminin olduğu söylenebilir.

Alternatifler sunmak: Çocuğun bir kuralı uygulayabilmesinde yanlış olandan uzaklaştırıp doğru olana yöneltme şekli seçilmelidir. Mesela, ağabeyinin defterini karalayan çocuğa, kendi seçeceği bir defter almak gibi. *Duyularınızı belirtmek:* Çocuğun sergilediği olumlu yada olumsuz davranışlarda mutlaka duygularla doğru yada yanlışın ne olduğu anlatılmalıdır. Mesela, yemeğini yemediğin zaman üzülüyorum vb.gibi (Altinel, 2006).

Sorundan Sonra

Sonuçları değerlendirmek: Çocuk, davranışları sonrasında o davranışının olumlu ya da olumsuz yönleri hakkında bilgilendirilmeli böylece çocuk yaptığı davranışın değerlendirmesini kendisi yapmaya çalışması sağlanmalıdır. Mesela, Oda toplu olmayınca, aradığı oyuncuğu bulamaması vb. gibi. *Sonuçları yaşamasına izin vermek:* Çocuk davranışlarının sonucu ortaya çıkan iyi ya da kötü olumlu ya da olumsuz olayların bir kısmının analiz ve telafi edebilmesine izin verilmelidir. Mesela, duvarı boyayan çocuğun, duvarı temizlemesini sağlamak vb. (Ercan, 2012).

Disiplin Sorunlarını Çözümleme Yöntemleri

Okul içinde öğretmenlerin disiplin anlayışları farklılıklar gösterebilmektedir. Bir öğretmen için disiplinsizlik olarak algılanan bir davranış diğer öğretmen için disiplinsiz olarak algılanmayabilmektedir. Bu nedenle öğretmenlerin disiplin konusundaki bakış açıları bireysel tolerans düzeylerinin de belirleyicisi durumundadır. Öğretmen kendi tarzını geliştirmektedir. Öğretmenlerin disiplin modellerinin varlığından haberdar olmaları, disiplin sağlarken disiplin konusunda kendilerine özgür bir model geliştirmelerine önemli ölçüde katkı sunabilmektedir (Aktaş, 2019).

Etkili Disiplin Modeli (Canter Modeli)

Okul içinde öğretmenler etkin iseler, öğrencilerden davranışları konusunda nazik olmaları ve sorumluluk üstlenmeleri konusunda beklenti içine girmenin yanı sıra ısrarcı da olabilmektedirler. Onlara göre öğrenciler istedikleri sürece kendilerinden beklenen davranışı rahatlıkla sergileyebilmektedirler. Uygun davranış aslında bir tercih sorunu olabilmektedir. Kuralların zoraki kabulü konusunda etkin öğretmenler ısrarcı olmazlar, kurallara uygun davranışlar gösterilmediği taktirde oluşabilecek olumsuzlukları bir tehdit unsuru şeklinde sunmazlar, açıkça söyler ve taahhütte bulunurlar fakat asla tehdit edici eylemlerde bulunmazlar. Etkin öğretmenlerdeki bir diğer özellik ise tutarlılıktır, davranışlarında tutarlı olup öğrencilerin davranışları göz önünde bulundurularak davranış biçimi belirleyebilmektedirler.

Gerçeklik Terapisiyle Problem Çözme Modeli (Glasser Modeli)

Öğretmenler, okul ortamında öğrencilerine uygun tercihler yapabilmeleri konusunda rehberlik görevini de üstlenmektedirler. Öğrencilerinin bireysel bağlamda davranışlarını takip edip, yanlış davranışlarda bulunmalarının önüne geçilmesi gerekmektedir. Fakat bu yorum, öğrencilerde karşılaşılan istenmedik davranışlar karşısında, öğrencilerin cezalandırılması veya istedik davranışları karşısında ödüllendirilmeleri anlamı taşımamalıdır. Çünkü cezalandırma ile övgü eylemi, öğrencilerde istenmedik davranışların tekrarı konusunda doğrudan sorumluluk üstlenmelerine ket vurmaktadır. Cezalandırma eylemi öğrencilerde kin duygularını artırırken, övgü eylemi öğrencilerde bütün davranışlarında övülme beklentisi içine girmelerine neden olmaktadır (Dağlı ve ark., 2009).

Kounin Modeli

Öğretmen sınıf içinde yanlış davranışta bulunan öğrencisinin davranışını düzelttiği zaman, bu davranışının öğrencinin yakın çevresindeki diğer öğrencileri de etkilediğini tespit etmiştir ve bu duruma “dalga etkisi” adını vermiştir. Dalga etkisi yöntemi ile, sınıf içinde karşılaşılan istenmeyen davranışlar söndürülebilmektedir. Böylece dalga yöntemi etkisinin varlığı ile birlikte sınıf içinde ilerleyen zaman içinde ortaya çıkabilecek olumsuz davranışlar ve problemlerin önüne geçilecektir (aktaran Dağlı ve ark., 2009, s. 248). Kounin, gruba odaklanma ve grup yönetiminin önemine dikkat çekmektedir çünkü bu iki kavram hatalı davranışların caydırıcı unsurlarıdır. Dolayısıyla öğretmen, sınıf içinde ders işlerken konular arasında geçiş yaparken daha ılımlı ve yumuşak bir tavır sergileyebilme yeteneğine sahip olmalıdır. Kısaca öğretmen ders esnasında konular arasında geçiş yaparken konuyu yarıda bırakıp birden bitirmemeli ve düzensiz bir şekilde diğer konuya geçmemelidir (Aktaş, 2019).

Davranışçı Model

Öğretmenlerin, sınıf içinde uyumlu davranışlarda bulunan öğrencilere şeker, çikolata gibi ödülleri veya sözlü notu, puan gibi simgesel ödüller verdikleri görülmektedir. Öğrenciler almış oldukları bu simgesel ödüller ile istedikleri herhangi bir etkinliği düzenleyebilmektedirler. Aksi taktirde sınıf içinde olumsuz davranışlar sergileyen öğrenciler bu ödüllerden yoksun bırakılarak cezalandırılırlar (Dağlı ve ark., 2009).

Etkili Öğretmenlik Eğitimi Modeli

Etkili Öğretmenlik Eğitim Modelinde; öğretmenin sınıf içindeki sorunlara çözüm odaklı yaklaşımının yanı sıra sorunların kaynağının tespit edilmesinin gerekliliği ifade edilmektedir. Bu modelde öğretmen sınıf içinde oluşan sorunun ne olduğu konusu ile ilgilenirken “sorun kime ait?” sorusu ile başlayıp, sorun eğer öğrenciye ait ise, Gordon tarafından öğretmenlere, danışman rolü ile yardım eden rolüne kapsayan aktif dinleme (empatik dinlemeyi) önerilmektedir. Bu noktada öğretmenler tarafından öğrencilerine karşı, kendi sorunlarına kendileri tarafından çözüm bulma konusunda yardımcı olunmaktadır. Fakat sorun öğretmenlerden kaynaklı ise, bu durumda öğrenciler ile öğretmenlerin birlikte ortak bir noktada çözüme ulaşmaları gerekmektedir (Dağlı ve ark., 2009).

Mantıksal Sonuçlar Modeli

Öğrenci davranışları değerlendirildiğinde, öğrencilerin davranışlarında kabul görme ve onaylanma isteklerinin varlığı ve bu nedenle de davranışlarının bu istekleri çerçevesinde geliştiği ifade edilmektedir. Dolayısıyla amaçlarına ulaşma çabalarının arka planında “ait olma” gereksinimlerinin bulunduğu görülmektedir. Öğrenciler davranışlarında sürekli olarak onaylanma gereksinimi duyduklarında, hatalı davranışlar sergileyerek uygunsuz tutumlar içinde bulduklarında onaylanacakları düşüncesine kapılabilmektedirler. Öğrenciler toplum içindeki yaşamlarında da, merhamet duygusuna sahip olmalı ve içinde yaşadıkları sosyal çevrelere ve topluma karşı nasıl ve ne şekilde faydalı olabilecekleri konusunda da duyarlı olmalıdırlar. Öğrencilere öğretilmesi gereken en önemli konulardan birisi de insan hakları ve tüm insani değerlere ve canlılara önem vermelerinin gerekliliği konusudur. Çünkü bu kavramlar öğrencilere aidiyet duygusunu, eşitlik anlayışını ve karşılıklı olarak birbirlerine saygı duymaları gerektiğinin geliştirilmesine engel olan diğer disiplin anlayışlarına karşı dik duruş sergileyebilmelerini sağlayacaktır (Dağlı ve ark., 2009).

Olumlu Disiplin Modeli

Disiplin konusundaki modelin esas noktası, öğrencilere öz kontrollerini oluşturma sürecinde yardımcı olabilmek ve onlara her türlü desteği sağlayabilmektir. Bu bağlamda ise vücut dilinin etkililiği vurgulanarak, öğrencilerde istedik davranışların modive edilmesi ve istedik davranışların teşviki konusunda nasıl davranılması gerektiğinin üzerinde durulmuştur. Sınıf disiplini “öğrenmeyi en üst noktaya çıkarmak ve istenmeyen davranışları en aza indirmek” üzerine temellendirilmiştir (Özdemir ve ark., 2017).

Eğitim Ortamında Uygun Görünmeyen Davranışlar

Etkili sınıf yönetiminin ve öğretmenlerin çalışmalarını olumsuz yönde etkileyen nedenlerin başında istenmeyen öğrenci davranışları gelmektedir (Babad, 2009). İstenmeyen öğrenci davranışlarının varlığı hem öğretmenlerin etkili öğrenim-öğretmen ortamını oluşturmalarını engellemekte hem de öğrencilerde öğrenme davranışını ve uygun öğrenme ortamının (Türnüklü, Zoraloğlu ve Gemici, 2001).

Öğrencilerde görülen uygun olmayan davranış biçimleri, dünyada birçok ülkenin önemli sorunlarından. Çünkü bu tür davranışların, sınıf ortamındaki öğrenme ve öğretme sürecini olumsuz yönde tetiklemekte ve öğrencilerde devamsızlık eyleminin artması gibi negatif yönlü sosyal sonuçlara neden olmaktadır (Yahaya vd., 2009). Bu durumda karşılaşılan istenmedik davranışlar eğitim öğretimin engellenmesine neden olduğu gibi okul ortamında fiziksel ve psikolojik bağlamda huzursuz bir ortamın oluşmasına neden olmaktadır. Böyle bir ortam ise olumsuz davranışta bulunan öğrenciyi etkilediği gibi öğretmeni de etkilemekte ve sınıftaki diğer bütün öğrencilerinde olumsuz etkilenmelerine neden olmaktadır. Dolayısıyla dersler de olumsuz etkilenmekte ve başarı düşmektedir (Başar, 2014). Bunun yanı sıra bu davranışların sıklığı eğitimi sekteye uğratmaktadır (Marzano, Marzano ve Pickering, 2008).

İstenmeyen davranışların sağlıklı bir şekilde tanımlanması gerekir, çünkü bu tanım istenmeyen davranışları değiştirmek için belirleyici olacaktır. Ancak, istenmeyen davranışları tanımlamanın sınırlarını belli bir şekilde çizmek zordur. Çünkü bireyin durumu, koşulları ve bulunduğu yer gibi birçok değişken davranışın istenmeyen doğasını belirleyebilir. Bu zorluklara rağmen, bazı temel kriterler, öğrencilerin sınıftaki davranışlarını istenmeyen davranış olarak adlandırmak için kullanılmaktadır (Korkmaz, 2014; Aydın, 2018)

Literatürde istenmeyen davranışların birçok nedeni bulunmaktadır. Öztürk (2017)'e göre, istenmeyen davranışlar, öğretmen, öğrenci ve sınıfın yapısından kaynaklanmaktadır. Balay (2016), toplumsal nedenler, geçmiş yaşantılar, sınıf dengesine ilişkin algının bozulması, öğrenci, öğretmen ve eğitim programı ile öğretim yöntemlerinden kaynaklanan nedenler olarak yedi başlık altında ele alınmıştır.

Uygun Görünmeyen Davranışlar Ardındaki Sebepler

Okul ortamında öğrencilerde görülen disiplin problemlerinin temelinde sadece okul içinde karşılaşılan davranışlar etkili olmamaktadır. Öğrencinin okul dışı davranışları da etkili olabilmektedir. Bu nedenle insan davranışlarını, insanın parçası olduğu doğanın, çevresinin ne kadar iyi bilirse dahi iyi anlaşılacağı vurgulanmaktadır (Türnüklü, 2006: 11). Bireyin içinde doğup büyüdüğü, kişiliğinin oluştuğu ailesinin, bireyin hayatındaki önemi çok büyüktür. Çünkü bireyin hayatının ilk evrelerinde kazındığı deneyim ailesi içinde oluşmaktadır. Bu nedenle okul içinde karşılaşılan disiplin olaylarının temelinde inildiğinde, çoğun aile içinde kazanmış olduğu kişilik özelliğinin ve davranış kalıplarının etkili olduğu görülmektedir (Ada ve Çetin, 2006: 91; Toprakçı, 2017, 55).

Bireylerin sosyalleşmeleri sürecinde etkin role sahip olan aile yapısı, çocuğun okulda, sınıfta ve sosyal yaşamındaki davranışlarını doğrudan etkileyen etmenlerdendir. Farklı farklı sosyal yapılardan gelen öğrenciler, çevrelerinden edinmiş oldukları bütün özelliklerini sınıf ortamına taşımaktadırlar (Şişman ve Turan, 2008: 83; Toprakçı, 2017, 53).

Çocuklar evde yalnız kaldıklarında ihtiyaçlarını karşılamakta zorlanabilmektedirler. Çocukların evde ebeveynlerinin olmayışı nedeniyle zorluk yaşamalarının bir takım yıkıcı etkileri olabilmektedir. Hatta bir takım yasadışı grup veya etkinliklerin içine girmelerine neden olabildiği ifade edilmektedir. Çocukların çetelere dahil olmalarının nedeni ailenin ihmali veya yok oluşunun bir sonucudur. Bu nedenlerin yanı sıra ekonomik nedenler, yoksulluk, ebeveynlerin ayrı yaşamaları, ev içindeki kavgalar, çatışmalar, fiziksel ve zihinsel şiddetin varlığı da çocukların, okul içinde en iyi eğitimi alma yetilerini olumsuz bir şekilde etkilemektedir (Edwards, 2011: 42).

Okulda öğretmenin derse uygun olmayan müfredat doğrultusunda dersi işlemesi veya öğretim stratejisi izlemesi de öğrencilerin istenmeyen davranışlar sergilemesine neden olabilmektedir. Bunun yanı sıra işlenen dersin yönteminin doğru olması, öğrencinin bir takım yanlış davranışları sergilemesine engel olmamaktadır. Öğretmenin öğretimdeki yetersizliği veya öğrencinin dersten beklentisinin karşılanmaması da olumsuz davranışları tetiklemektedir. Öğretmenin, ders öncesinde kullanacağı eğitim materyallerini ve öğretim stratejisini belirlerken sınıf içindeki öğrencilerin özelliklerini, grubun büyüklüğünü, öğrencilerin kaynaklardan yararlanabilme olanaklarını ve derse ayrılan zamanın yönetimi gibi değişkenleri dikkate alması gerekmektedir (Şişman ve Turan, 2008: 49).

Öğretmenler, yıllık dersler ile ilgili günlük planlarını ve yıllık ünite programlarını öğretim programı ve amaçlarını esas alarak hazırlamalıdır. Derste kullanacakları yardımcı kaynakları belirleyerek, kullanacakları materyalleri ve

uygulayacakları yöntemleri öğrencilerin özellikleri doğrultusunda belirlemelidirler (Başar, 2014: 7). Çünkü öğretmenin öğretim tarzını kendisi ile bağdaştıramayan öğrenci, ilerleyen süreçte ders içeriğinin kendi ilgi ve yeteneğinin sınırlarını aştığını düşünüp öğrenmeyi reddetmeye gidecek, kendisini yetersiz görüp, neden derste olduğunu sorgulama eğilimi gösterebilecektir (Şişman ve Turan, 2008: 49). Öğretmenlerin okuldaki rolü sadece eğitim öğretim etkinliklerini düzenlemek ile sınırlı olmayıp disipline de sağlamalarıdır. Bu süreçte öğretmen kaynaklı disiplin problemleri ile de karşılaşılabilir (Ada ve Çetin, 2006: 82). En iyi öğretmenlerin dahi disiplin problemleri ile karşılaşmaları kaçınılmazdır. Çünkü disiplin olayı sınıf yönetiminde kaçınılmaz bir durumdur (Tauber, 1999; 15).

Öğretmenler sınıf içinde olup bitenden her zaman için haberdar olmak zorundadırlar. Öğretmenin sınıf içindeki öncelikli görevi, sınıf içinde var olan düzensizliği gidermek ve yıkıcı davranışları ortadan kaldırmaktır. Çünkü öğretmen bu durumlar ile başa çıkamıyorsa ve bu durumu öğrenci fark ediyorsa, öğrencilerde öğretmenin çabalarını etkisizleştirir ve davranış sergileme eylemleri artacaktır (Celep, 2000: 22)

YÖNTEM

Araştırmanın Modeli

Çalışma nitel araştırma yönteminde ve fenomenolojik desende kurgulanmıştır. Fenomenolojik araştırmalar, olguları deneyimleyenlerin onları nasıl algıladıkları ile ilgilenir. Bu çalışmada amaç araştırmaya konu olan fenomene veya olguya, deneyim sahibi kişinin gözüyle bakabilmektir. Yaşadıkları içsel tepkilerin ne olduğu araştırılan kişi, olguyu iç dünyasında nasıl algıladığını belirtmekle olguların yol açtığı algıların özelliklerini göstermiş olmaktadır (Yıldırım ve Şimşek, 2018).

Katılımcılar

Bu çalışmanın katılımcılarını amaçlı örnekleme yöntemi kullanılarak 1,2,3 ve 4. Sınıf öğretmenlerinden her sınıf düzeyinden seçilmiş 18 sınıf öğretmeni olmak üzere toplam 72 sınıf öğretmeni ile görüşülmüştür.

Veri Toplama Araç ve Teknikleri

Araştırmanın veri toplama aracını tarama modellerinde kullanılan yarı yapılandırılmış görüşme şekli oluşturmaktadır. Araştırmacı tarafından hazırlanan 5 tane soru, belirlenen 72 sınıf öğretmenlerine sorulmuştur.

Veri lerin Analizi ve Yorumlanması

Çalışma grubunun mülakat sorularına verdikleri cevaplar, aslını bozmadan orijinal görüşler korunarak araştırmacı tarafından kısaltılması sağlanmıştır. Gizliliği sağlamak amacıyla katılımcı sınıf öğretmenlerine “Ö” kısaltması yapılarak belirtilmiş ve görüşmeye katılanlara numaralandırma sistemi ile alınacaktır. Daha sonra veriler geçerli boyutlara göre gruplandırılmış ve içerik analizi yapılmıştır.

BULGULAR VE YORUM

Birinci araştırma sorusuna(alt problem) ilişkin bulgular

Öğrencilerin disiplinsiz davranma nedenleri, size göre nelerdir? sorusuna 1. sınıf öğretmenlerinin verdiği cevaplar:

Tablo 1: “Öğrencilerin disiplinsiz davranma nedenleri size göre nelerdir?”

Kodlanmış, Öğrencilerin disiplinsiz davranma nedenleri size göre nelerdir?”		f
1. Sınıf Öğretmenlerinin Görüşleri		
1	Ailesel davranış bozuklukları	7
2	Kural tanımamaları	5
3	Teknolojik ürünlerle çok zaman geçirmesi	5
Kodlanmış, Öğrencilerin disiplinsiz davranma nedenleri size göre nelerdir?”		
2. Sınıf Öğretmenlerinin Görüşleri		
1	1.Ailedeki davranışlar.	8
2	Teknolojik ürünlerle çok zaman geçirmesi	4
3	Akademik başarısının düşük olması	3
Kodlanmış, Öğrencilerin disiplinsiz davranma nedenleri size göre nelerdir?”		
3. Sınıf Öğretmenlerinin Görüşleri		
1	Ailede disiplin ve kuralların öğretilmemesi	7
2	Kural tanımamaları	6
3	Teknolojik ürünlerle çok zaman geçirmesi	5

Kodlanmış, öğrencilerin disiplinsiz davranma nedenleri size göre nelerdir?"

4. Sınıf Öğretmenlerinin Görüşleri

f

1	Ailenin yetiştirme tarzı	8
2	Teknolojik ürünlerin yersiz ve gereksiz kullanımı	5
3	Ebeveynlerin kural koymamaları	5

1,2,3 ve 4. Sınıf Öğretmenlerinin Görüşleri kodlanmış 3 adet öğrencilerin disiplinsiz davranma nedenleri görülmektedir. Frekansı yüksek olan başlıklar incelendiğinde öğretmenlerin; Ailenin yetiştirme tarzı, teknolojik ürünlerin yersiz ve gereksiz kullanımı ve ebeveynlerin kural koymamaları görülmektedir. 1,2,3 ve 4. Sınıf Öğretmenlerinin Öğrencilerin disiplinsiz davranma nedenleri size göre nelerdir?" Sorusuna ilişkin kendi ifadelerinden bir kaç aşağıdaki gibidir.

"Ailesel davranış bozuklukları, öğrencinin psikolojik durumu, çevresel faktörler, öğretmenin tutum ve davranışları"(Ö1,Ö3,Ö8,Ö10,Ö12,Ö15,Ö16,Ö17,Ö18)

"Kontrolsüz tablet, bilgisayar ve telefon kullanımı. Ailelerin bilinçsiz ve eğitimsiz olması.

Kural tanımamaları. Evde yanlış davranış edinmiş olmaları. Kendini ifade etmeyi bilmemeleri."(Ö4,Ö5,Ö9,Ö12,Ö17)

"Teknolojik ürünlerle çok zaman geçirmesi, ailelerin buna tam anlamıyla engel olmaması."(Ö2,Ö7,Ö8,Ö9,Ö14)

İkinci araştırma sorusuna(alt problem) ilişkin bulgular

Disiplin olaylarının meydana gelmesinde öğretmenlerin ne gibi tutumları etkili olmaktadır? Açıklayınız. sorusuna 1. sınıf öğretmenlerinin verdiği cevaplar:

Tablo 2: "Disiplin olaylarının meydana gelmesinde öğretmenlerin ne gibi tutumları etkili olmaktadır? Açıklayınız."

Kodlanmış, Disiplin olaylarının meydana gelmesinde öğretmenlerin ne gibi tutumları etkili olmaktadır?		f
Açıklayınız.		
1. Sınıf Öğretmenlerinin Görüşleri		
1	Tutarsız davranışlar	5
2	Öğrenci ile yeterli bağın kurulamaması, iletişim kopukluğu	4
3	Öğretmenlerin sınıf hakimiyetinin zayıf olması	3
4	İlgisizlik	4
Kodlanmış, Disiplin olaylarının meydana gelmesinde öğretmenlerin ne gibi tutumları etkili olmaktadır?		f
Açıklayınız. 2. Sınıf Öğretmenlerinin Görüşleri		
1	Öğretmenlerin sorunlar karşısında kayıtsız kalmaları	7
2	Aile ile iletişim kurmamak.	4
3	Tutarsızlık	3
4	Öğretmenlerin sert ve katı, değişmeyen tutumları	4
Kodlanmış, Disiplin olaylarının meydana gelmesinde öğretmenlerin ne gibi tutumları etkili olmaktadır?		f
Açıklayınız.		
3. Sınıf Öğretmenlerinin Görüşleri		
1	Öğretmenlerin çocuklara müdahale edememesi	7
2	Öğretmenin disiplin olayları karşısındaki ilgisizliği.	6
3	Aile ile, yeterli iş birliği yapmamak	5
Kodlanmış, Disiplin olaylarının meydana gelmesinde öğretmenlerin ne gibi tutumları etkili olmaktadır? Açıklayınız.		f
4. Sınıf Öğretmenlerinin Görüşleri		
1	Öğretmenin tutarlı olmaması	8
2	Adil davranmamaları	5
3	Aile ile, yeterli iş birliği yapmamak	5

1,2,3 ve 4. Sınıf Öğretmenlerinin Görüşleri kodlanmış 4 adet disiplin olaylarının meydana gelmesinde öğretmenlerin etkili olan tutumları görülmektedir. Frekansı yüksek olan başlıklar incelendiğinde; "öğretmenlerin; öğretmenlerin tutarlı olmaması, adil davranmamaları ve aile ile, yeterli iş birliği yapmamak olduğu" görülmektedir. 1,2,3 ve 4. Sınıf Öğretmenlerinin Öğrencilerin disiplinsiz davranma nedenleri size göre nelerdir?" Sorusuna ilişkin kendi ifadelerinden bir kaç aşağıdaki gibidir:

“Kayıtsız kalmaları. Tüm eğitim kadrosunun aynı disiplini göstermemesi. Öğretmenlerin sorunlar karşısında kayıtsız kalmaları. Sorunları göz ardı etmesi. Öğretmenin aşırı sert ve çok esnek tutum ve davranışları, suya sabuna dokunmayan öğretmenlerin sorunları görmezden gelmesi, öğrenciler arasında ayrımcılık ve tutarsız davranışlar; öğretmenin görev bilinci ve okulu sahiplenme hissiyle hareket etmesi bazen hata yapmasına yol açabiliyor” (Ö1,Ö3,Ö4,Ö5,Ö6,Ö9,Ö10,Ö11,Ö12)

“Öğretmenlerin tutarlı ve kararlı davranmaması. Rol model olamaması. Olumlu davranışlar konusunda teşvik etmemesi.” (Ö3,Ö4,Ö8,Ö11)

“Aile ile iletişim kurmamak.” (Ö1,Ö7,Ö11)

“Tutarsızlık. Konulan kuralların takip edilmemesi.” (Ö6,Ö9,Ö13,Ö14)

Üçüncü araştırma sorusuna(alt problem) ilişkin bulgular.

Öğretmenlerin, okullardaki disiplin cezalarının disiplin olaylarının önlenmesi ile ilgili görüşleri nelerdir ?”. sorusuna 1. sınıf öğretmenlerinin verdiği cevaplar:

Tablo 3: “Öğretmenlerin, okullardaki disiplin cezalarının disiplin olaylarının önlenmesi ile ilgili görüşleri nelerdir ?”

Kodlanmış, Öğretmenlerin, okullardaki disiplin cezalarının disiplin olaylarının önlenmesi ile ilgili görüşleri nelerdir ?”		f
1. Sınıf Öğretmenlerinin Görüşleri		
1	Cezanın caydırıcılığı olduğunu düşünüyorum	9
2	Cezanın caydırıcılığı olduğunu düşünmüyorum	5
3	Öğrenciye göre değişir	3
Kodlanmış, Öğretmenlerin, okullardaki disiplin cezalarının disiplin olaylarının önlenmesi ile ilgili görüşleri nelerdir ?” 2. Sınıf Öğretmenlerinin Görüşleri		f
1	Cezanın caydırıcılığı olduğunu düşünüyorum	12
2	Cezanın caydırıcılığı olduğunu düşünmüyorum	4
3	Caydırıcılığı var ama davranışı ortadan kaldırmıyor.	2
Kodlanmış, Öğretmenlerin, okullardaki disiplin cezalarının disiplin olaylarının önlenmesi ile ilgili görüşleri nelerdir ?”		f
3. Sınıf Öğretmenlerinin Görüşleri		
1	Cezaların olumlu yönde bir etkisi vardır	10
2	Olumlu katkısı olduğunu düşünmüyorum	3
3	Bir yaptırım uygulanması gerekiyor	2
Kodlanmış, Öğretmenlerin, okullardaki disiplin cezalarının disiplin olaylarının önlenmesi ile ilgili görüşleri nelerdir ?”		f
4. Sınıf Öğretmenlerinin Görüşleri		
1	Olumlu katkısı olduğunu düşünüyorum.	12
2	Geçici çözümler olduğunu düşünüyorum. Değerler eğitiminin verilmesi gerekir.	1
3	Olumlu katkısı olduğunu düşünmüyorum	4

1,2,3 ve 4. Sınıf Öğretmenlerinin Görüşleri kodlanmış 4 adet **Öğretmenlerin, okullardaki disiplin cezalarının disiplin olaylarının önlenmesi ile ilgili görüşleri** görülmektedir. Frekansı yüksek olan başlıklar incelendiğinde öğretmenlerin; “Olumlu katkısı olduğunu düşünüyorum” olduğu görülmektedir.. 1,2,3 ve 4. Sınıf Öğretmenlerinin “Öğretmenlerin, okullardaki disiplin cezalarının disiplin olaylarının önlenmesi ile ilgili görüşleri nelerdir ?” Sorusuna ilişkin kendi ifadelerinden bir kaçışağıdaki gibidir:

“Cezasız bir eğitim mümkündür sadece uzun bir süreç gerektirir. Ancak yine de cezanın bir caydırıcılığı olduğunu düşünüyorum Normalde ödül cezadan daha fazla etkili olur. Ancak hak edenlerin de ceza alması ciddi manada problemleri azaltır. Bir sınır yoksa hiç sınır yoktur. Yani öğrenci bir yerde kendi sınırını bilmeli, aksi durumda cezasını almalı. Yoksa o çocuğu okulda hiç bir güç engelleyemez. Şu an okullarımızda yaşadığımız en büyük disiplin problemi, her türlü haltı işleyen çocuğun "amaan hiç bir şey olmaz" düşüncesine sahip olması.. Çünkü mevcut yasalar onlara bu ortamı sonuna kadar veriyor. Yaptırım uygulandığında hem olumsuz davranışı yapan öğrenciye hem de potansiyeli olan diğer öğrencilere bir fren mekanizması oluşturuyor. Katkısı olacaktır

ama tam anlamıyla yönetmelik uygulanırsa. Bazı öğrenciler için engelleyici olmasa da bazıları için caydırıcı olduğunu ve okulda görülen disiplin olaylarını azaltmada katkısı olduğunu düşünüyorum. Cezaların olumlu katkısının olacağını düşünüyorum fakat zorunlu eğitimde ceza vermek zor, cezaların uygulanabilirliği yok, okul değiştirme gibi cezalar da milli eğitim tarafından onaylanmağı için, ceza sistemi yok denilebilir Disiplin cezasının olmadığını bilen bir öğrenci bunu kullanıp disiplinsizlik gösterebiliyor. Disiplinsiz öğrencinin davranış bozukluklarının altında yatan sebep aranmalı, var olan sorunlarını çözüme kavuşturmak için çalışılmalı, buna rağmen disiplinsizliğe devam ediyorsa cezalandırılmalı ki diğer öğrencilere kötü örnek olmasın.” (Ö1,Ö3,Ö4,Ö5,Ö6,Ö9, Ö10, Ö11,Ö12)

“Cezanın bir çözüm olduğunu düşünmüyorum. Öğrencileri yakından takip ederek onlarla şiddetsiz iletişim kurarak disiplin olaylarının en aza indirilebileceğini düşünüyorum. Ceza alanları belli bir zaman sakinleştirse de asla ceza kesin çözüm getirmez. Okuldan atılan çocuklar sokakta senin benim arabama musallat olan hırsız olarak karışımıza çıkabilir. Çok fazla katkısı olduğunu düşünmüyorum. Öğrencinin ailesi ve yaşadığı çevrenin daha etkili olduğunu düşünüyorum. Olumsuz davranışı tamamen ortadan kaldırmaya yönelik olduğunu düşünmüyorum, daha çok anlık geçici çözümler sunmakta.” (Ö6,Ö9,Ö13,Ö14)

“Uygun şekilde anlatıldığında genellikle faydalı ama her öğrenci için geçerli değil. Hatanın farkında olabilecek kişisel erişkinlikte öğrencilerde etkili olmaktadır. Diğer öğrenciler etkili değildir. Disiplin cezalarının her öğrenciye aynı şekilde uygulanmadığında hedefine ulaşabileceğini düşünmüyorum. Şöyle ki her öğrencinin davranıştan ders çıkarma durumları farklı şekilde olabilir. Öğrenciye anında disiplin cezası verilmesi yerine öğrencinin tanınması tanındıktan sonra ona uygun ve ders çıkarabileceği bir ceza verilmesinin disiplin olaylarının ilerleyen zamanlarda istenmeyen davranışların önüne geçilebileceğini ve disiplin cezalarının öğrenci davranışını düzeltebileceğini düşünüyorum.” (Ö1,Ö7,Ö11)

Verilen diğer cevaplar ise;

“Öğrencinin bir süre olumsuz davranışlarına ara vermesini sağlar fakat etkili bir iletişime geçilememişse farklı disiplin olayları ile yine karşılaşılması muhtemeldir.”

“Disiplin cezaları çok kullanmadığımız için yaygın olmaması çekince oluşturuyor .Genelde toplum hizmeti veriyoruz. Bu durum diğerlerinin cesaretini kırıyor. Çeteleşmeyi önüyor. Mesleği benimseyen öğretmen hedefini bilen öğrenci Ona destek olan veli ve toplumun ilgili kurumları birlikte çözüm aramalı. “

“Çok sık kullanıldığında bir önemi kalmaz aksine öğrencinin gözünde olumsuz bir imaj oluşur kurum hakkında. Önemli bir durum karşısında kullanıldığında caydırıcı olabilir. “

“Kısmen etkili ancak yetersiz. Ciddi bir yaptırım olmayınca diğer öğrenciler için de olumsuz bir örnek oluyor.”

“Artık devlet okullarındaki okul idareleri bile öğrenci ve veliye müşteri gibi bakıyor ve her durumda minimum zarar görmeleri için çabalıyor. Bu da öğrencileri olumsuz davranışlarının sorumluluğunu almamaya teşvik ediyor.”

Dördüncü araştırma sorusuna(alt problem) ilişkin bulgular

“Disiplin olaylarına karşı verdiğiniz çözümlerden müdahalelerden en çok kullandıklarınız nelerdir?” sorusuna 1. sınıf öğretmenlerinin verdiği cevaplar:

Tablo 4: “Disiplin olaylarının meydana gelmesinde öğretmenlerin ne gibi tutumları etkili olmaktadır? Açıklayınız.”

Kodlanmış, “Disiplin olaylarına karşı verdiğiniz çözümlerden müdahalelerden en çok kullandıklarınız nelerdir?”		f
1. Sınıf Öğretmenlerinin Görüşleri		
1 Davranışın sebeplerini araştırma		9
2 Sözlü uyarı		4
3 Disiplin yaptırımları	3	
4 Rehber öğretmenle görüşmelerini sağlama	2	
Kodlanmış, “Disiplin olaylarına karşı verdiğiniz çözümlerden müdahalelerden en çok kullandıklarınız nelerdir?”		f
2. Sınıf Öğretmenlerinin Görüşleri		
1 Sözlü iletişim kurma		9
2 Aile ile iletişim kurmamak.		4
3 Olumlu davranışların ödüllendirilmesi		3

Kodlanmış, “Disiplin olaylarına karşı verdiğiniz çözümlerden müdahalelerden en çok kullandıklarınız nelerdir?”		f
3. Sınıf Öğretmenlerinin Görüşleri		
1	Çocukla birebir konuşurum	8
2	Teneffüse çıkarmama cezası verme	6
3	Aile ile, iş birliği yapmak	4
Kodlanmış, “Disiplin olaylarına karşı verdiğiniz çözümlerden müdahalelerden en çok kullandıklarınız nelerdir?”		f
4. Sınıf Öğretmenlerinin Görüşleri		
1	Çocukla birebir konuşurum	5
2	Teneffüse çıkarmama cezası verme	5
3	Aile ile, iş birliği yapmak	4

1,2,3 ve 4. Sınıf Öğretmenlerinin Görüşleri kodlanmış 3 adet Disiplin olaylarına karşı verdiğiniz çözümlerden müdahalelerden en çok kullandıkları yöntemler görülmektedir. Frekansı yüksek olan başlıklar incelendiğinde öğretmenlerin; ö Çocukla birebir konuşurum, adil davranmamaları ve aile ile iş birliği yapmak olduğu görülmektedir. 1,2,3 ve 4. Sınıf Öğretmenlerinin “Disiplin olaylarına karşı verdiğiniz çözümlerden müdahalelerden en çok kullandıkları yöntemler nelerdir?” Sorusuna ilişkin kendi ifadelerinden bir kaçışa aşağıdaki gibidir:

“Öğrenciyi anladığımı göstermeye çalışarak onu ve onun sorununu önemseydiğimi hissettirmeye çalışır davranışının sebeplerini araştırmaya çalışırım. Çoğunlukla yumuşak konuşarak, öğrenci ile yakınlaşmaya çalışır ve davranışının sebeplerini anlamaya çalışırım. (Ö1,Ö4,Ö6,Ö7,Ö9,Ö11,Ö13,Ö15)

“Sözlü olarak uyarırım. Sözlü uyarı ile uyarıda bulunurum, hatalarını sebep ve sonuçlarıyla ayrıntılı anlatma çalışırım.” (Ö3,Ö4,Ö8,Ö11)

“Veliyle iletişim halinde olmak. Nasihat. Akranlarından yardım almak. Sorumluluk verme. Okul değişimi ile korkutma” olmuştur. (Ö2,Ö5,Ö11)

Beşinci araştırma sorusuna(alt problem) ilişkin bulgular

“Okullarda disiplin olayların meydana gelmesinde öğrencilerin tutumlarının etkisi nasıldır?” sorusuna 1. sınıf öğretmenlerinin verdiği cevaplar:

Tablo 5: “Okullarda disiplin olayların meydana gelmesinde öğrencilerin tutumlarının etkisi nasıldır?”

Kodlanmış, “Okullarda disiplin olayların meydana gelmesinde öğrencilerin tutumlarının etkisi nasıldır?”		f
1. Sınıf Öğretmenlerinin Görüşleri		
1	Velilerin eğitime ve okula karşı ilgisiz tutumları ve çocuğu şımartmaları	9
2	Yaş ve sosyal ekonomik durum.	4
3	Çocukların kendilerini ispata çalışırken bireysel düşünceleri	3
Kodlanmış, “Okullarda disiplin olayların meydana gelmesinde öğrencilerin tutumlarının etkisi nasıldır?”		f
2. Sınıf Öğretmenlerinin Görüşleri		
1	Kural tanımazlık	9
2	Öğrencilerin şiddet eğilimli davranışlarda bulunmaları.	4
3	Öğrencilerin çok fazla ekran karşısında olması	3
Kodlanmış, “Okullarda disiplin olayların meydana gelmesinde öğrencilerin tutumlarının etkisi nasıldır?”		f
3. Sınıf Öğretmenlerinin Görüşleri		
1	Okul kurallarına uymama	8
2	Televizyon dizileri ve oynanan oyunlar.	6
3	Bencilik.	4

Kodlanmış, “Okullarda disiplin olayların meydana gelmesinde öğrencilerin tutumlarının etkisi nasıldır?”

f

4. Sınıf Öğretmenlerinin Görüşleri

1	Ailenin eğitimsizliği ve çocuğa gerekli eğitimi verememesi	7
2	Şiddet, öfke kontrolsüzlüğü	5
3	Bencil olma	4

1,2,3 ve 4. Sınıf Öğretmenlerinin Görüşleri kodlanmış 3 adet Okullarda disiplin olayların meydana gelmesinde öğrencilerin tutumlarının etkisi ile ilgili görüşleri görülmektedir. Frekansı yüksek olan başlıklar incelendiğinde; “Velilerin eğitime ve okula karşı ilgisiz tutumları ve çocuğu şımartmaları, okul kurallarına uymama ve kural tanımazlık olduğu görülmektedir. 1,2,3 ve 4. Sınıf Öğretmenlerinin **Okullarda disiplin olayların meydana gelmesinde öğrencilerin tutumlarının etkisi nasıldır?**” Sorusuna ilişkin kendi ifadelerinden bir kaçışağıdaki gibidir:

“Ailenin eğitimsizliği ve çocuğa gerekli eğitimi verememesi.Şımarık olmaları. Kendilerine aşırı güvenleri. Cezaların onu etkilememesi. Yaptıkları olumsuz davranışlar karşısında, aileden destek görmeleri. Ailelerin çocuklarını takip etmemeleri ve onlarla iyi iletişim kuramamaları. (Ö1,Ö4,Ö6,Ö7,Ö9,Ö11,Ö13,Ö15)

“Okul kurallarına uymama. Hoş görü ve paylaşmanın yeterince olmaması. Arkadaşlarına ve çevreye zarar verme. Saygısızlık..” (Ö3,Ö4,Ö8,Ö11)

Kavga, küfür, şiddet uygulama, araç gereçlere zarar verme, arkadaşlarıyla alay etmesi. Öğrencilerin aile içinde yaşadıkları, gördükleri, ailenin okula bakış açısı, güvensizlikleri. “Vurana vur!”, “Dayak yiyip gelme.” Şeklindeki sözler.. (Ö2,Ö5,Ö11)

Verilen diğer bazı cevaplar ise;

“Saldırgan davranışları. Toplum kurallarına uymamaları. Okul-Aile iş birliğinin yeterince sağlanamaması.”

SONUÇ, TARTIŞMA Ve ÖNERİLER

Sonuç

Araştırmanın yapıldığı öğretmenlerin verdikleri cevaplara göre elde edilen bulgular şu şekildedir;

Araştırmada öğrencilerin disiplinsiz davranma nedenleri nelerdir ? sorusu sorulduğunda; “Ailenin yetiştirme tarzı, teknolojik ürünlerin yersiz ve gereksiz kullanımı ve ebeveynlerin kural koymamaları” cevaplarında yoğunlaşma olduğu görülmektedir. Buna göre 1,2,3 ve 4. Sınıf Öğretmenlerinin Öğrencilerin disiplinsiz davranma nedenlerinin, Ailenin yetiştirme tarzı, teknolojik ürünlerin yersiz ve gereksiz kullanımı ve ebeveynlerin kural koymamalarından kaynaklandığı görülmektedir.

Araştırmada “okullarda disiplin olaylarının meydana gelmesinde öğrencilerin hangi tutumları etkili olmaktadır?” sorusuna dair görüşler ise şu şekilde ifade edilmiştir. “Velilerin eğitime ve okula karşı ilgisiz tutumları ve çocuğu şımartmaları, yaş ve sosyal ekonomik durum, çocukların kendilerini ispata çalışırken bireysel düşünceleri” cevaplarında yoğunlaşma görülmektedir. Buna göre velilerin eğitime ve çocuklarına karşı ilgisiz davranışları ile birlikte ekonomik ve sosyal durumlarının öğrenci üzerinde olumsuz etki yarattığı ve çocukların hoş olmayan davranışlarda bulunmasına sebebiyet verdiği görülmektedir.

Araştırmada “Okullardaki disiplin cezalarının, disiplin olaylarının engellemesine olumlu bir katkısı olduğu ile ilgili düşünceleriniz nelerdir? “ sorusu sorulduğunda “ cezaların caydırıcılığı olduğu” cevabında yoğunlaşma olduğu görülmektedir. Buna göre ise herhangi bir disiplin olayı meydana geldiğinde, söz konusu öğrencinin, diğer öğrenciler üzerinde “ nasıl olsa bir şey olmuyor” etkisi yaratmaması açısından ceza alması gerekmektedir.

Araştırmada “Disiplin olaylarına karşı verdiğiniz çözümlerden müdahalelerden en çok kullandıklarınız nelerdir? Sorusu sorulduğunda ; “Davranışların sebeplerini araştırma, sözlü uyarı “cevaplarında yoğunlaşma olduğu görülmektedir. Buna göre disiplin olaylarına konu olan öğrencilerin öncelikle öğretmenleri tarafından anlayış gösterilerek söz konusu davranışlarının sebeplerinin araştırıldığını ve sözü olarak uyarıldıklarını görmekteyiz.

Araştırmada “Disiplin olaylarının meydana gelmesinde, öğretmenlerin ne gibi tutumlarının etkili olduğu” sorusuna “öğretmenlerin tutarsız davranışları, öğrenci ile yeterli bağın kurulamaması, iletişim kopukluğu “ cevaplarında yoğunlaşıldığı görülmüştür. Buna göre Öğretmenlerin okuldaki ve sınıftaki tutarsız davranışları ile birlikte öğrenci ile olumlu bir şekilde iletişim kuramaması öğrenci üzerinde olumsuz etkiler yaratmaktadır.

Tartışma

Kilimci (2009) yaptığı araştırmada, okulda karşılaşılan disiplin problemlerinin temel nedeninin okul dışı kaynaklı olduğunu belirtmiş ve aile faktörünün de etkisinin önemli olduğunu ifade etmiştir. Araştırmada, sosyo ekonomik durumu düşük bölgelerde bulunan okullarda disiplin sorunlarının fazla olduğu vurgulanmakta, disiplin sorunlarındaki temel nedeninin öğrenci fazlalığı olduğu, ailelerin sosyo ekonomik durumlarının zayıf oluşu ve etnik azınlık olma gibi nedenler gösterilmiştir. Karakütük, Tunç, Bülbül, Özdem, Taşdan, Çelikkaleli ve Bayram (2014), yaptıkları araştırmada, okulun ve sınıfın büyüklüğünde okulda karşılaşılan disiplin olaylarının nedenleri arasında olduğunu belirtmişlerdir. Güleç ve Alkış (2003)'a göre okul başarısı, yalnızca zihinsel olmayan birçok faktörden etkilenmektedir. Tunç, Yıldız ve Doğan (2015), eğitimin toplumsal kurgunun oluşturulmasındaki rolüne değinmişlerdir. Ayrıca başarının ve başarısızlığın bireysel faktörlerden kaynaklı oluşunun yanı sıra sosyo ekonomik farklılıklardan da kaynaklandığını ifade etmişlerdir. Akademik başarısı düşük okullarda, disiplin sorunlarının fazla görülmesini, genellikle o bölgenin sosyal çevresinin dezavantajlı olması, öğrencilerin dezavantajlı sosyo-ekonomik kökenden gelmelerine ve toplumsal eşitsizliklerden kaynaklandığı ifade edilmektedir. Toytok ve Yıldırım (2018), disiplin sorunlarının nedenleri olarak, okula uyum sağlayamama, bireyde kendisini kabul ettirme düşüncesi, disiplin kuralları konusunda yeterli bilgiye sahip olunmayışı, rehberlik çalışmalarının yetersizliği gibi faktörler gösterilmektedir. Kasatura (1991) yaptığı araştırmada, çocukların okuldaki başarısızlık nedenlerini ve olumsuz davranışlar göstermelerini, anne babanın saldırgan davranışlarına, ev ortamında huzurun olmayışına, ebeveynler arasındaki kavgalara, aşırı alkol alımının evde huzursuz bir ortam yaratmasına ve kardeşlerin birbirleri ile olan ilişkilerinde geçimsiz tavırlar takınmalarına bağlamaktadır.

Öneriler

Bu araştırma sonucunda elde edilen bulgular göz önünde tutularak araştırmacılar için bazı çalışma önerileri şu şekilde verilebilir:

- 1: Farklı sosyo-ekonomik grupların, okullarda meydana gelen disiplin olaylara etkisi incelenebilir
- 2:Ders içinde görülen disiplin olayların öğretmen niteliği ile ilgisi incelenebilir.
- 3:Ergenlik döneminin disiplin olaylarına olumlu veya olumsuz katkısı incelenebilir.
- 4:Öğretmenlerin disiplin olaylarına karşı gösterdikleri yöntem ve tekniklerin verimliliği incelenebilir.
- 5: Disiplin cezalarının disiplin suçlarına olumlu olumsuz etkileri incelenebilir.

KAYNAKÇA

- Açıkalın A. (1998).*Toplumsal Kurumsal ve Teknik Yönleriyle Okul Yöneticiliği*, Ankara: Pegem,
- Ada, S.; Ölçüm Çetin,M (2002).*Eğitim Ve Öğretim Ortamında Disiplin Nedir?* Nobel Yayıncılık, Ankara.
- Akalın, N. (2006).“ *Okul Öncesi Eğitimi Öğretmenlerinin Denetim Odakları Stresle Başa Çıkma Yöntemleri Ve Ruh Sağlık Düzeyleri*” (Yüksek Lisans Tezi) Niğde Üniversitesi.
- Akçadağ, T.(2008).;Edt: Hüseyin Kıran. *Etkili Sınıf Yönetimi*, 4. Baskı, Anı Yayıncılık, Ankara.
- Aktaş, H. G. (2008). “ *Öğretmenlerde Denetim Odağı Ve Örgütsel Vatandaşlık*” (Yüksek Lisans Tezi) Afyon Kocatepe Üniversitesi.
- Aydın, M.(2007).*Eğitim Yönetimi, Hatiboğlu Yayınevi, Ankara, 1998 Boyraz, Alper. “İlköğretim Okullarında Görev Yapan Aday Öğretmenlerin Sınıfta Karşılaştıkları Disiplin Sorunları (Kırkkale İli Örneği)*” (Yüksek Lisans Tezi) Gazi Üniversitesi.
- Canbay, S.(2007).“ *İlköğretim Okullarında Çalışan Öğretmenlerin İş Doyumu Ve Denetim Odağı İlişkisi*” (Yüksek Lisans Tezi), Dokuz Eylül Üniversitesi.
- Cemaloğlu, N.;Kayabaşı,Y. (2007).“ *Öğretmenlerin Tükenmişlik Düzeyleri İle Sınıf Yönetiminde Kullandıkları Disiplin Modelleri Arasındaki İlişki*” *Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, Cilt: 27, Sayı: 2, 123-155.
- Çinko, S. B.(2009). “*Okul Öncesi Öğretmenlerinin Denetim Odağı Türleri Ve Denetim Odaklarının Öğretmenlik Tutumlarına Etkisinin İncelenmesi*” (Yüksek Lisans Tezi), Marmara Üniversitesi.
- Güleç, S. ve Alkış, S.(2003). *İlköğretim Birinci Kademe Öğrencilerinin Derslerdeki Başarı Düzeylerinin Birbirleriyle İlişkisi. İlköğretim Online E-Dergi*, 2, 19-27.
- Gündoğdu, H.(2007). “ *İlköğretim Okullarındaki Sınıf Öğretmenlerinin Sınıf Disiplinini Sağlamada Kullandıkları Yöntemlerin Öğrencileri Üzerindeki Etkisi*” (Yüksek Lisans Tezi), Beykent Üniversitesi.

- Güven, E Denizel; Cevher, F. N.(2005). “Okul Öncesi Öğretmenlerinin Sınıf Yönetimi Becerilerinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi” *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, Cilt: 2, Sayı: 18, 1-22.
- Humpreys, T. (2001).;Çev: Berat Çelik. *Disiplin Nedir? Ne Değildir?*,2. Baskı, Epsilon Yayıncılık, İstanbul .
- Dağ, İ. (1991).“Rotter’ın İç- Dış Kontrol Odağı Ölçeğinin Üniversite Öğrencileri İçin Güvenirliği Ve Geçerliği” *Psikoloji Dergisi*, Cilt: 7, Sayı: 26 , 10-16.
- Karakütük, K., Tunç, B., Bülbül, T., Özdem, G., Taşdan, M., Çelikkaleli, Ö., ve Bayram, A. (2014). Examining the relationship between school size and school climate in public high schools, (Genel ortaöğretim okullarının büyüklüğü ile okul iklimi arasındaki ilişkinin incelenmesi) *Eğitim ve Bilim*, 39 (171), 304-316.
- Karip, E.(2002)., *Sınıf Yönetimi*, Pegem Yayıncılık.
- Kasatura, İ. (1991). *Okul Başarısından Hayat Başarısına*. İstanbul: Altın Kitaplar Yayınevi.
- Kilimci, S. (2009). Teachers’ perceptions on corporal punishment as a method of discipline in elementary schools. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 2(8), 242- 251.
- Küçükahmet, L.,(2007). *Sınıf Yönetiminde Yeni yaklaşımlar*, Nobel Yayın Dağıtım Ankara, 2003.
- Küçükahmet, L.(1995). *Öğretim İlke ve Yöntemleri*, Ankara Gazi Büro Kitapevi.
- Sarıtaş, M. (2000). *Sınıf Yönetimi ve Kurullarla ilgili Kurallar geliştirme ve uygulama*, Nobel Yayıncılık Ankara.
- Tunç, B., Yıldız, S., Doğan, A. (2015). Meslek liselerinde disiplin sorunları, nedenleri ve çözümü: bir durum analizi. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 15 (2), 384-403.
- Türnüklü, A.(2000).“ İlköğretimde Sınıf Düzeni” *yaşadıkça Eğitim*, Sayı 65, a: 36-40
- Türnüklü, A.(2000). “ Sınıf içi Davranış Yönetimi” *Eğitim Yönetimi*, sayı 21, 2000b: 141-53.
- Uzun, S.A.(2000). *Özgürleştiren Disiplin*, Bilge Yayınları, İstanbul.
- Yeşilyaprak, B.(2004).Edt: Yıldız Kuzgun. *Eğitimde Bireysel Farklılıklar*, Nobel Yayıncılık, Ankara.
- Yeşilyurt, E.;Çankaya,İ (2008). “ Sınıf Yönetimi Açısından Öğretmenlerin Niteliklerinin Belirlenmesi” *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, Cilt: 7, Sayı: 23, 274,295.
- Yıldırım, A. & Şimşek, H. (2013). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri* (6.Baskı). Ankara: Seçkin Yayınevi.
- Yılmaz, N.(2007). “ Sınıf Öğretmenlerinin Sınıf İçi Disiplin Sağlamada Kullandıkları Ödül Ve Ceza Yöntemlerinin Değerlendirilmesi” (Yüksek Lisans Tezi) Yeditepe Üniversitesi
- Ziglar, Zig.(1998).Çev: E. Özlem Suer. *Olumsuz Bir Dünyada Olumlu Çocuklar Yetiştirmek*, Beyaz Yayınları, İstanbul.